

OBSAH

Úvod	10
Biologie růstu vlasů (Doc. Bartošová)	12
1. Makroskopické variace vlasů	12
2. Vývoj vlasových folikulů	17
3. Složení folikulu a vlasu	26
3.1. Mikrostruktura folikulu a vlasu	27
3.2. Ultrastruktura a diferenciace buněk bulbu	33
3.3. Keratinizace a keratiny vlasu	38
3.4. Pigmentace vlasů	41
4. Cyklus růstu vlasů	44
4.1. Fáze cyklické výměny vlasů	44
4.2. Mechanismus výměny vlasů	46
4.3. Změny melanocytů v průběhu růstových cyklů	49
4.4. Vzájemný vztah folikulárního a kožního cyklu u laboratorních zvířat	50
5. Regulace růstu vlasů	52
5.1. Vztah inervace a vaskularizace k růstu vlasů	52
5.2. Hormonální vlivy	54
5.2.1. Metabolismus androgenů v buňce	57
5.3. Vztah výživy k růstu vlasů	58
6. Indukce a inhibice růstu vlasů	60
7. Neogeneze folikulů	63
Klinická trichologie (Doc. Bartošová, prof. Štáva, prof. Jorda)	65
1. Úvod do klinické trichologie (Doc. Bartošová)	65
2. Alopecie	67
2.1. Androgenní alopecie u mužů	67
2.2. Alopecia areata	73
2.3. Difuzní alopecie a hypotrichózy (Prof. Štáva)	82
2.3.1. Telogenní efluvium	82
2.3.2. Difuzní alopecie endokrinního původu	83
2.3.3. Malnutriční a metabolicky podmíněné alopecie	86
2.3.4. Difuzní alopecie po léčích a po chemikáliích	87
2.3.5. Difuzní alopecie při interních onemocněních a při poruchách ústřední nervové soustavy	90

2.3.6.	Chronická difuzní alopecie neznámého původu	92
2.3.7.	Traumatické alopecie	94
2.4.	Jizevnaté alopecie	96
2.4.1.	Traumatické jizevnaté alopecie	98
2.4.2.	Geneticky podmíněné jizevnaté alopecie	98
2.4.2.1.	Aplasia cutis congenita	99
2.4.2.2.	Syndrom hrbolaté lebky	99
2.4.2.3.	Chondrodystrophia congenita punctata	99
2.4.2.4.	Incontinentia pigmenti	100
2.4.2.5.	Epiteliální (organoidní) névy	100
2.4.2.6.	Porokeratosis Mibelli	100
2.4.2.7.	Keratosis pilaris atrophicans	100
2.4.2.8.	Ichthyosis	101
2.4.2.9.	Darierova nemoc	101
2.4.2.10.	Hamartomy vlasových folikulů	101
2.4.3.	Klinické syndromy neznámé etiopatogeneze	101
2.4.3.1.	Pseudopelade	102
2.4.3.2.	Folliculitis decalvans	104
2.4.3.3.	Alopecia parvimaclata	106
2.4.3.4.	Piccardiho-Lassueurův-Grahamův-Littlův syndrom	106
2.4.3.5.	Alopecia mucinosa	107
2.4.3.6.	Pili incarnati (recurvati)	109
2.5.	Vrozené, často dědičné alopecie a hypotrichózy	110
2.5.1.	Cirkumskriptní alopecie	110
2.5.2.	Vrozené difuzní alopecie a hypotrichózy	111
2.5.2.1.	Totální alopecie	112
2.5.2.2.	Hypotrichózy	113
3.	Změny množství a distribuce vlasů, hypertrichóza a hirzutismus . . .	118
3.1.	Hypertrichózy	119
3.1.1.	Hypertrichosis (universalis) lanuginosa	119
3.1.2.	Hypertrichosis universalis	120
3.1.3.	Symptomatická hypertrichóza	121
3.1.3.1.	Hereditární poruchy a vrozené anomálie	122
3.1.3.2.	Endokrinní poruchy	124
3.1.3.3.	Předpokládané diencefalické nebo hypofyzární mechanismy	125
3.1.3.4.	Jiné příčiny	125
3.1.3.5.	Iatrogenní hypertrichóza	125
3.1.4.	Hypertrichosis circumscripta	126
3.1.4.1.	Kongenitální (névoidní) hypertrichóza	126
3.1.4.2.	Získaná (sekundární) ohraničená hypertrichóza	128
3.2.	Hirzutismus	129
3.2.1.	Idiopatický hirzutismus	131
3.2.2.	Nadledvinové syndromy	133

3.2.3.	Ovariální syndromy	134
3.2.4.	Iatrogenní hirsutismus	137
3.2.5.	Diferenciální diagnóza hirsutismu	138
3.2.6.	Biochemická vyšetření	140
3.2.7.	Léčení	141
4.	Změny struktury vlasů	142
4.1.	Struktura a změny vlasového stvolu	142
4.2.	Vrozené a geneticky podmíněné anomálie vlasů	144
4.2.1.	Monilethrix	144
4.2.2.	Pseudomonilethrix	147
4.2.3.	Pili torti	149
4.2.4.	Trichopoliodystrofie (Menkesův syndrom)	151
4.2.5.	Bjornstadův syndrom a Crandallův syndrom	152
4.2.6.	Vlnaté (rounovité) vlasy	153
4.2.7.	Syndrom nazývaný „CHAND“	154
4.2.8.	Kudrnacení vlasů u jiných hereditárních syndromů	154
4.2.9.	Bajonetovité (bodákovité) vlasy	155
4.2.10.	Trichorrhaxis invaginata (bambusovité vlasy)	155
4.2.11.	Trichomalacia	156
4.2.12.	Trichoschisis	156
4.2.13.	„Nečesatelné“ vlasy	156
4.2.14.	Neurčité poruchy	157
4.2.15.	Trichostasis spinulosa	157
4.3.	Exogenní poškození vlasů	158
4.3.1.	Trichorrhaxis nodosa	158
4.3.2.	Trichonodosis	161
4.3.3.	Trichoptilosis	162
4.3.4.	Pili bifurcati	162
4.3.5.	Trichothiodystrofie	162
5.	Změny pigmentace vlasů (<i>Prof. Jorda</i>)	163
5.1.	Úvod	163
5.2.	Canities (šedivění vlasů)	168
5.2.1.	Canities praematura	171
5.2.2.	Poliosis	173
5.2.2.1.	Albinismus, albinoidismus	173
5.2.2.2.	Piebaldismus	175
5.2.2.3.	Vitiligo a ostatní syndromy	176
5.2.2.4.	Alopecia areata	177
5.2.2.5.	Sclerosis tuberosa	178
5.2.2.6.	Neurofibromatosis	178
5.3.	Heterochromia pilorum	178
5.4.	Pili anulati	179
5.5.	Změny barvy vlasů při poruchách jejich růstu	181

5.6.	Nutriční, metabolické a chemické vlivy na barvu vlasů	181
5.7.	Náhodné a arteficiální změny barvy vlasů	184
5.7.1.	Kosmetické barvení vlasů	185
5.7.2.	Tónování vlasů	189
5.7.3.	Odbarvování vlasů	189

Choroby ovlasené kůže (Prof. Jorda) 191

1.	Infekční a jiná kožní onemocnění	192
1.1.	Plísňová onemocnění	192
1.1.1.	Trichophytia profunda	192
1.1.1.1.	Chronická nezápětlivá trichofycie	192
1.1.1.2.	Chronická zápětlivá infiltrativní trichofycie	193
1.1.1.3.	Akutní silně zápětlivá trichofycie	194
1.1.2.	Microsporia	196
1.1.3.	Favus	198
1.1.3.1.	Favus capillitii	198
1.2.	Hluboké pyodermie	199
1.2.1.	Folliculitis	199
1.2.1.1.	Folliculitis eczematosa barbae	200
1.2.1.2.	Folliculitis nuchae sclerotisans	200
1.2.1.3.	Folliculitis decalvans	201
1.2.2.	Acne necrotica	202
1.2.3.	Furunculus a carbunculus	203
1.3.	Bakteriální infekce	203
1.3.1.	Tuberculosis cutis	203
1.3.2.	Syphilis	204
1.3.3.	Lepra	206
1.4.	Virové infekce	206
1.4.1.	Herpes zoster	206
1.4.2.	Varicella	207
1.4.3.	Variola	207
1.5.	Lichen ruber planus	207
1.6.	Erythematodes	209
1.7.	Pemphigus	211
1.7.1.	Pemphigus vulgaris	211
1.7.2.	Pemphigus conjunctivae	213
1.8.	Sclerodermia	214
1.9.	Sarcoidosis	216
1.10.	Cutis verticis gyrata	216
2.	Névy a cysty	216
3.	Tumory benigní a maligní	218
4.	Poruchy keratinizace kůže	222

4.1.	Pityriasis simplex	222
4.2.	Pityriasis steatoides	224
4.3.	Dermatitis seborrhoica	224
4.4.	Pityriasis amiantacea	226
4.5.	Psoriasis capilliti	227
4.6.	Kontaktní dermatitidy a ekzémy	228
Laboratorní a experimentální trichologie (Doc. Bartošová, prof. Jorda)		230
1.	Trichogram, diagnostická epilace	230
2.	Mikroskopické vyšetření povrchu vlasu	235
3.	Měření mechanických vlastností vlasů	236
4.	Klasifikace a měření barvy vlasů	238
5.	Měření rozsahu růstu vlasů	239
6.	Kultivace folikulů in vitro	240
Použitá literatura		244
Rejstřík		245